

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

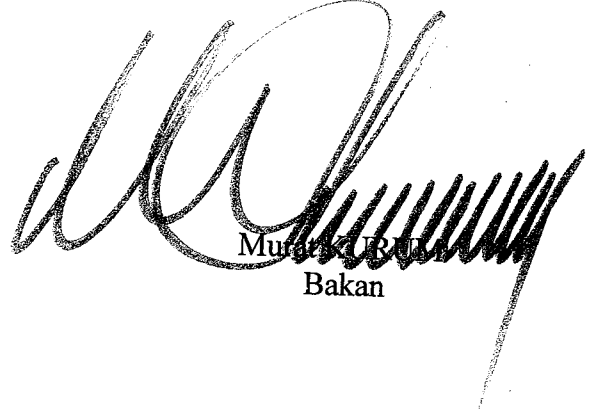
Sayı :30824082-610-11629850
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Ocak 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN CEM AVŞAR'IN
TBMM 7/13112 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/13112
SK 167

SORULAR

Zap Suyu'nun bir kolu olan Pesan Çayı, Şemdinli Deresi ve kolları tarafından beslenmekte, Kuzey Irak, Musul ve Basra'ya kadar uzanmaktadır.

Şemdinli Derecik yolu; inanç turizmi açısından Seyyit Taha-i Türbesi güzergahında olması ve Türkiye ile Irak arasındaki Derecik Uluslararası Sınır Kapısı üzerinde yer alması bakımından önemlidir. Bununla birlikte Pesan Çayı, Şemdinli'nin doğal güzelliklerini tamamlayan ve Derecik Gümrük Sınır Kapısının bağlantı yolu boyunca uzayan bir mecradadır.

Daha önce yüzme alanlarına sahip, balık avlanılabilen, içme suyu olarak kullanılan, çeşitli turizm faaliyetleri yapılan Çay, son zamanlarda su ve çevre kirliliği ile kamuoyunun gündemine gelmektedir.

Halk, ilgili sivil toplum örgütleri, odalar ve spor kulüpleri bu konuda oldukça mağduriyet yaşadığını ve büyük bir çevre sorunu oluştuğunu ifade etmekte.

Bu duyarlı toplum kesimleri tarafından Pesan Çayı çevre kirliliği raporu hazırlanmıştır.

Söz konusu raporda; Derecik Gümrük Sınır Kapısı'ndan itibaren başlayan ve kilometrelerce uzayan yol kenarına bırakılmış çöplerin (belediye, il özel idaresi ve askeriye'nin katı atıkları ve çöpleri) bulunduğu, çay yatağına boşaltılmış yüzyıllarca toprağa karışamayacak kömür küllerin, plastiklerin ve zehir saçabilecek atıkların tespit edildiği ifade edilmektedir. Bununla birlikte Şemdinli'deki tüm resmi dairelerin, askeri tesislerin katı atıkları, Pesan Çayına arıtma işlemleri (kirli su ve katı atık arıtma) yapılmadan boşaltıldığı, kanalizasyon sularının ağır kokusu, dere yataklarında faaliyet gösteren kum ocaklarının atıkları vb. sebeplerle Pesan Çayı dere yatağı ve çevresi insan sağlığını ve doğal yaşamı tehdit ettiği belirtilmektedir.

Bu sorun sadece Şemdinli ve köyleriyle sınırlı kalmayıp Basra'ya akmasıyla beraber, sorunun kapladığı alan büyümekte ve tahribat uluslararası boyuta gelmektedir.

Bu bağlamda;

1-Tarafınıza konu hakkında bir rapor veya bilgi ulaşılmış mıdır? Şayet konu hakkında bilgi sahibiyseniz bir çalışma başlattınız mı? Gerek suyun arıtılması gerekse katı atıkların bertaraf edilmesi veya dönüştürülmesi hususunda bir çalışma yapmayı planlıyor musunuz?

2-Bahse konu Pesan Çayının kirlilik seviyesi nedir? Bu kirliliğin insan sağlığına ve doğal yaşama verdiği zarar hangi boyuttadır?

3-Söz konusu bu çevre kirliliğine sebep olan kişi ve kurumlar hakkında bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?

CEVAP

1-Hakkari İlinde mevcut durumda evsel nitelikli katı atıkların vahşı depolamadan vazgeçilerek düzenli depolanması için Katı Atık Düzenli Depolama Sahasının İnşaat çalışmaları tamamlanmış tesisin lisanslandırılma faaliyetleri Bakanlığımız tarafından devam etmektedir. İlçelerde evsel nitelikli katı atıkların nakliyesi için aktarma istasyonlarının kurulması tamamlanmış olup ilçelerdeki vahşı depolama alanlarının rehabilitasyon işlemleri gerçekleştirilmiştir.

2,3-Bölgede faaliyet gösteren firma ve kurumlar için Hakkari Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından yapılan denetimler kapsamında çevre kirliliğine sebep olan firma tespit edilmiş ve 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında gerekli işlemler başlatılmıştır. Ayrıca İl Müdürlüğümüzce 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında Hakkari İlimiz ve ilçelerinde denetimler devam etmektedir. Bölge havzasının su kaynaklarının korunması için Yüksekova Belediyesinin Kentsel Atıksu Arıtma Tesisi (KAAT) inşaatı tamamlanmış olup, diğer ilçelerde Projelendirme ve finansman süreçleri devam etmektedir.